

Рекомендації для аспірантів спеціальності «Аудіовізуальне мистецтво та медіатехнології»

Аналітична дисертаційна робота у сфері аудіовізуального мистецтва та медіатехнологій має розглядатися не лише як теоретичне дослідження певного мистецького, технологічного чи соціокультурного явища, але і як інструмент формування практичних рішень для розвитку аудіовізуальної сфери. Її результативність визначається здатністю перетворювати отримані наукові висновки на методики, рекомендації, моделі, критерії оцінювання та прогностичні пропозиції, які можуть бути використані продюсерами, режисерами, сценаристами, операторами, медіаменеджерами, дистриб'юторами, представниками платформ, культурних інституцій, освітніх закладів, архівів та органів культурної політики. Тому аспірантові доцільно ще на етапі формування дослідницького задуму визначати потенційних стейкхолдерів, для яких результати дисертації матимуть практичну цінність, і відповідно будувати систему прикладних результатів дослідження.

Передусім необхідно забезпечити чіткий зв'язок між науковою проблемою, аналітичною процедурою та практичним результатом. Якщо дисертація присвячена, наприклад, створенню аудіовізуального продукту, цифровій дистрибуції, штучному інтелекту, новим моделям продюсування, аудіовізуальній репрезентації війни чи дитячому контенту, висновки не повинні обмежуватися констатацією тенденцій. Аспірант має визначити, які саме рішення можуть бути запропоновані на основі проведеного аналізу: модель виробництва, алгоритм продюсерської роботи, критерії відбору контенту, рекомендації щодо дистрибуції, принципи побудови наративу, модель взаємодії з аудиторією або сценарій розвитку аудіовізуального проєкту. Таким чином, аналітична частина дисертації повинна завершуватися не лише теоретичним узагальненням, але і формулюванням прикладного інструментарію для професійної діяльності.

Особливу увагу варто приділяти продюсерському застосуванню результатів дослідження. Продюсер є одним із ключових стейкхолдерів,

здатних трансформувати наукові результати у реальний аудіовізуальний продукт. Тому аспірантам доцільно формулювати рекомендації щодо вибору цільової аудиторії, позиціонування проєкту, формування творчої команди, бюджетування, виробничої моделі, платформної стратегії, маркетингу та дистрибуції. Наприклад, дослідження поведінки дитячої аудиторії може бути трансформоване у рекомендації щодо створення контенту для спільного перегляду; аналіз трансмедійних практик — у модель розподілу наративу між фільмом, серіалом, грою, книгою та цифровими платформами; дослідження штучного інтелекту — у протокол використання генеративних технологій на різних етапах виробництва із визначенням творчих, етичних і правових обмежень.

Для режисерів і сценаристів результати аналітичної дисертації можуть бути представлені у формі принципів побудови персонажів, наративних моделей, драматургічних структур, способів візуалізації складних соціальних явищ та критеріїв художньої репрезентації культурної пам'яті. Важливо, щоб теоретичні поняття були операціоналізовані: наприклад, поняття «герой без зброї», «метамодерна осциляція», «спільний екран» або «трансмедійна екосистема» повинні бути переведені у конкретні характеристики персонажа, сюжету, візуального стилю, способу взаємодії з аудиторією чи структури медіапродукту. Це дозволяє уникнути ситуації, коли дисертаційна термінологія залишається лише описовою і не впливає на реальну творчу практику.

Для медіаменеджерів і дистриб'юторів аналітичні результати мають бути орієнтовані на виявлення моделей споживання, особливостей платформної поведінки аудиторії, потенціалу різних каналів поширення та довготривалої життєздатності аудіовізуального продукту. Аспірантам доцільно аналізувати не тільки показники переглядів і охоплення, а й такі характеристики, як повторне споживання, тривалість взаємодії з брендом, залучення родини або спільноти, здатність продукту формувати впізнаваний культурний образ. Це особливо важливо для національного аудіовізуального контенту, оскільки комерційна ефективність не завжди відображає його культурну та суспільну цінність.

Окремим напрямом має стати використання результатів дисертації культурними інституціями та органами культурної політики. Дослідження можуть бути основою для розроблення програм підтримки українського кіно, анімації, документалістики, дитячого контенту, цифрового мистецтва, аудіовізуальної спадщини та міжнародної культурної комунікації. Аспірант має демонструвати, яким чином результати його роботи можуть допомогти визначити пріоритети державного фінансування, критерії конкурсного відбору проєктів, механізми підтримки молодих авторів, стратегії популяризації українського аудіовізуального продукту або принципи збереження цифрової культурної спадщини.

Для освітніх закладів і професійної підготовки результати аналітичної дисертації доцільно трансформувати у навчальні модулі, кейси, практичні завдання, методичні рекомендації та професійні симуляції. Особливо цінними можуть бути кейси, побудовані на реальних українських аудіовізуальних проєктах, які дозволяють студентам спеціальності «Аудіовізуальне мистецтво та медіатехнології» аналізувати виробничі рішення, оцінювати ризики та пропонувати власні продюсерські моделі. У такий спосіб дисертаційне дослідження стає джерелом оновлення освітнього контенту та сприяє скороченню дистанції між академічною підготовкою і професійною практикою.

Важливою рекомендацією є також налагодження зворотного зв'язку зі стейкхолдерами. Аспірантові варто презентувати результати дослідження професійній спільноті, отримувати експертні оцінки та перевіряти запропоновані моделі на реальних або змодельованих виробничих ситуаціях. Для цього можуть використовуватися експертні інтерв'ю, фокус-групи, професійні круглі столи, пілотні проєкти, аналіз конкретних кейсів та апробація методичних рекомендацій. Така процедура дозволяє перевірити практичну релевантність висновків і водночас виявити аспекти, які потребують подальшого теоретичного уточнення.

Особливого значення набуває прогностична функція аналітичної дисертації. Аспірант має не лише описувати сучасний стан аудіовізуальної сфери, а й визначати можливі сценарії її розвитку. Це передбачає аналіз технологічних змін, штучного інтелекту, платформізації, трансмедійності, нових форм взаємодії з аудиторією, зміни моделей монетизації та трансформації професійних компетентностей. Прогноз повинен супроводжуватися практичними рекомендаціями для різних стейкхолдерів: що має змінити продюсер, які компетентності необхідні автору, як повинна адаптуватися освітня програма, які ризики необхідно врахувати дистриб'ютору та які інструменти підтримки потрібні культурним інституціям.

Отже, практична цінність аналітичної дисертації аспіранта спеціальності «Аудіовізуальне мистецтво та медіатехнології» полягає у здатності перетворити дослідження на систему професійно застосовних знань і рішень. Результатом якісної роботи мають бути не лише наукові положення, а й моделі, критерії, методики, рекомендації, прогнози та практичні інструменти, адресовані конкретним учасникам аудіовізуальної сфери. Такий підхід забезпечує двосторонній рух між академічним дослідженням і професійною практикою: актуальні проблеми індустрії стають предметом наукового аналізу, а результати дисертації повертаються в індустрію у вигляді нових продюсерських, творчих, технологічних та управлінських рішень. Саме ця взаємодія дозволяє розглядати аспіранта не лише як дослідника аудіовізуальної культури, а і як потенційного агента її інноваційного розвитку.

**Доктор філософії (PHd),
режисер, продюсер,
менеджер проєктів
Департаменту промо і дизайну**

АТ «НСТУ»

В. ЖУКОВ